

РЕЦЕНЗІЯ

**на освітньо-наукову програму
Національного університету «Острозька академія»
«Врядування, суспільна політика і комунікації»
на здобуття магістерського рівня вищої освіти за спеціальністю
281 «Публічне управління та адміністрування»**

Закон України «Про державну службу» у цілому визначає спрямованість державних службовців на формування та реалізацію державної політики, що базується на доказових фактах, у різних сферах управління та адміністрування. При цьому, встановлення і доказових фактів, і взаємозв'язку таких фактів між собою задля вибудовування цілісної державної політики, а також забезпечення ефективного та результативного функціонування механізму держави і системи державного управління на загал, потребує актуальної та постійної підготовки висококваліфікованих кадрів, набуття службовцями і управлінцями високих професійних якостей, умінь, навичок для відповіді на сучасні виклики розвитку українського суспільства та держави.

Тому наявність, а з тим, і зусилля щодо підготовки висококваліфікованих професіоналів у сфері врядування, вироблення державної політики, які будуть спроможні формувати і реалізовувати державну політику у різних сферах та на різних рівнях взаємодії (міжнародному, національному, регіональному та на рівні місцевого самоврядування), а також неурядових організацій і мозкових центрів, це один із ключових і актуальних факторів проведення дієвої реформи системи державного управління та зміцнення національної безпеки України.

Метою освітньо-наукової програми «Врядування, суспільна політика і комунікації», що розроблена робочою групою фахівців Національного університету «Острозька академія» (далі – НаУОА), є підготовка «національно свідомої, чесної, небайдужої, творчої особистості, яка творить майбутнє ... у сфері врядування, суспільної політики і комунікацій», що засвідчує її дійсну актуальність та своєчасність. Значною особливістю розробки та впровадження програми, як слідує з її змісту, є орієнтація на здобувача освіти і його залучення до державної служби у майбутньому, що підвищує відповідальність викладачів за якість викладу матеріалу та, відтак, – вимогливості до сумлінності виконання навчальних завдань здобувачами освіти.

Зауважимо, у згаданому вище контексті, що унікальною рисою програми є підготовка саме висококваліфікованих фахівців з безпосереднім врахуванням

професійних стандартів до кваліфікації осіб, які можуть обіймати посаду «керівник експертної групи у складі директорату/генерального департаменту», «генеральний директор директорату», «директор генерального департаменту», «державний експерт директорату/генерального департаменту», розробленими Національним агентством України з питань державної служби й затверджені наказами Міністерства соціальної політики України від 13 грудня 2019 року №№ 1750, 1751 і 1752.

Також програма НаУОА «Врядування, суспільна політика і комунікації», на наш погляд, повністю відповідає стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня вищої освіти ступеня «магістр» галузі знань за індексом 28 «Публічне управління та адміністрування», за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» (наказ Міністерства освіти і науки України від 04 серпня 2020 року № 1001).

Наголошуючи на особливостях програми, звертаємо увагу, що в програмі використано сучасні підходи до підготовки і професійного розвитку державних службовців. Відзначається гнучкість підготовки, що у тому числі має вияв у пропозиції здобувачу пройти підготовку згідно до базової нормативної частини (виклад обов'язкових дисциплін) і самостійно обрати дисципліни у варіативній частині курсу для досягнення подвійного ефекту з мотивації у навчанні та, одночасно, активного засвоєння знань і набуття умінь і навичок відповідно до індивідуальних інтересів та потреб.

У програмі виправдано та ґрунтовно викладається загальне розуміння системи публічного управління, суспільних цінностей і особливості творення політики, що базується на доказових фактах, врядування і комунікаційної діяльності у сучасному суспільстві. Окрім того, – міститься широкий перелік інноваційних авторських курсів для вільного вибору (для опанування деяких із них потрібне володіння англійською мовою).

За наведеною структурою, у програмі, можна зробити висновок про її модульну побудову, що використовує за основу (у структурі) набір елементів проблемно-орієнтованого навчання та навчання на ситуативних вправах. Це, як можна очікувати, має дозволяти (дозволяє) здобувачам набути агрегованого практичного досвіду. Навчальні матеріали програми розміщені на платформі дистанційного навчання НаУОА та доступні для здобувачів різної форми підготовки (денна, дистанційна), що має важливе значення для підтримання безперервності підготовки та/або фокусуванні уваги здобувача на окремих аспектах програми самостійно без втрати якості навчання.

На нашу думку, обсяг поєднання теоретичного і прикладного аспектів навчання (за переліком дисциплін) і широке залучення до викладання відомих вітчизняних та зарубіжних викладачів і практиків цілком виправдано може наповнити курс достатніми теоретичними і практичними аспектами підготовки, що пов'язані із виробленням, реалізацією, поширенням (або комунікацією) і просуванням (адвокацією) рішень щодо формування та реалізації суспільної політики. У першу чергу, це стосується набуття спроможностей до аналізу політики у різних соціально-економічних просторах здобувачем для різних

внутрішніх ситуацій у розвитку суспільства та зовнішніх щодо Української держави викликів.

За рецензованою програмою «об'єкти вивчення: принципи і закономірності функціонування системи публічного управління та адміністрування як сукупності інститутів державного управління, місцевого самоврядування, громадянського суспільства; управління на наднаціональному, загальнодержавному, регіональному, місцевому рівнях; адміністративна діяльність в органах державної влади і місцевого самоврядування, установах, організаціях різного рівня підпорядкування; відносини, явища, процеси, моделі та механізми, що характеризують прояви публічного управління та адміністрування на вищому, центральному, регіональному й місцевому рівнях; врядування, суспільна політика і комунікації, в тому числі під час дії воєнного часу і повоєнного відновлення; особливості здійснення ефективних комунікацій у сфері публічного управління та адміністрування».

Сукупно, наведені вище дефініції вказують на вивчення процесу публічного управління та адміністрування, а також особливостей його здійснення на різних адміністративних рівнях в умовах, що змінюються, як цілісного об'єкту програми. На наш погляд, такі орієнтири цілком доречні, хоча наведений масив акцентів і не позбавлений вад певного розпорошення зусиль викладачів та уваги здобувачів, що, природно, ставить перед учасниками програми виклик із підтримання дисципліни у освоєнні значного обсягу інформації та мотивації у здобутті відповідних навичок і умінь, зокрема у разі різного фахового рівня здобувачів на початку навчання.

Водночас, окрім згаданого вище, до застережень щодо викладу поданої програми можна віднести подекуди не уніфіковане, а тому дещо не однозначне, використання ряду термінів на означення адміністративних рівнів, опису методів дослідження (викладу) матеріалу та подібне. Наприклад, поряд застосовуються поняття «наднаціональний» і «вищий», «загальнодержавний» і «центральный». Тобто не зрозуміло яким чином вони співвідносяться один до одного, у тому числі з огляду на спільну класифікацію територіальних одиниць держав-членів ЄС для цілей статистики і, тому, для управління теж (Регламент № 1059/2003) тощо.

Також звертає на себе увагу не рівномірне навантаження на учасників програми у розрізі здобуття компетенцій та досягнення програмних результатів за дисциплінами (див. матриці відповідності/забезпечення), що, очікувано, потребуватиме постійних зусиль з коригування навчального процесу щодо швидкості засвоєння умінь і навичок здобувачами без втрати якості підготовки. Більшість дисциплін спрямовані на п'ять і більше компетенцій та результатів, що не завжди може бути належно засвоєно усередненим здобувачем та/або повно викладено викладачем без додаткової підготовки (викладу).

У наведених контекстах застережень, позитивним є те, що програма передбачає щорічне оновлення її змісту за підсумками провадження і «підлягає регулярному оцінюванню та оновленню, метою яких є гарантування, що надання освітніх послуг залишається на відповідному рівні, а також створює сприятливе й ефективне навчальне середовище для здобувачів вищої освіти».

У підсумку, можна стверджувати, що програма досить повно відображає та базується на властивих для НаУОА принципах академічної свободи та академічної доброчесності. Вона, за заявленим, реалізовує інноваційний підхід

до навчання, практикує залучення значної кількості гостьових викладачів-практиків, стимулює академічну мобільність студентів. У здобувачів програми є унікальна можливість для реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти за магістерським рівнем освіти.

Таким чином, на нашу думку, освітньо-наукова програма «Врядування, суспільна політика і комунікації» на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» є унікальною для України та відповідає професійним стандартам на посади державної служби та стандарту вищої освіти, акумулює кращі сучасні практики вітчизняних і зарубіжних програм і може бути використана для підготовки здобувачів Національного університету «Острозька академія».

Заступник керівника відділу з питань бюджету, оподаткування та банківської діяльності Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України, кандидат наук з державного управління

Я.В. Бережний

Підпис Я.В. Бережного
 підтверджую
 гол. кон. Г.С. І.Сингур
 Управління кадрів
 Апарату Верховної Ради України
 « 03 » 04 20 14 р.